

Als alle landen evenveel consumeerden als Nederland, zouden er ruim drie aardbollen nodig zijn, blijkt uit een niet onomstreden jaarlijkse lijst over de globale voetafdruk.

Eén aarde is allang niet meer genoeg

Jarron Kamphorst
REDACTIE DUURZAAMHEID & NATUUR

104 dagen. In die tijd zou de wereldbevolking alle natuurlijke hulpbronnen verbruiken die de aarde in 365 dagen opbouwt, als ze even gulzig consumeert als de gemiddelde Nederlander.

Met een dergelijk consumptiepatroon zouden we dus op 14 april al door de natuurlijke hulpbronnen heen zijn die de planeet ons in één jaar ter beschikking stelt. In huis-tuin-en-keuken-terminen valt het te vergelijken met een Nederlander die op 14 april zijn complete jaarsalaris er al doorheen zou hebben gejaagd, om vervolgens de rest van het jaar bij te lenen bij de bank. Maar het gaat dus om de aarde. In theorie hebben we drieënhalve planeet nodig om de consumptiedrift te dragen en om de hulpbronnen die wij jaarlijks opmaken te reproduceren.

Dat blijkt uit cijfers van Earth Overshoot Day ('overschrijdingsdag'). De organisatie achter deze dag, Global Footprint Network, berekent jaarlijks de datum waarop de mensheid wereldwijd evenveel hulpbronnen heeft verbruikt als de aarde in één jaar kan aanmaken. Hiertoe vergelijkt het instituut, dat zich onder meer gesteund weet door het Wereld Natuur Fonds, de jaarlijkse totale consumptie van hulpbronnen door de mensheid met de capaciteit van de aarde om natuurlijke hulpbronnen in datzelfde jaar te regenereren. De berekeningen worden gemaakt op basis van statistieken van de Verenigde Naties.

Wereldwijd gezien viel 'overschrijdingsdag' gisteren, op 1 augustus. Dat wil zeggen dat de wereldbevolking de laatste vijf maanden van 2018 teert op reserves. In 1970 viel deze datum nog op 29 december, slechts twee dagen voor het einde

Qatar heeft jaarlijks

9,3

aardes nodig

De Verenigde Staten heeft jaarlijks

5,0

aardes nodig

Nederland heeft jaarlijks

3,5

aardes nodig

van het jaar. Destijds was dus één aarde bijna genoeg, tegenwoordig is er 1,7 nodig. En het einde is nog niet in zicht: wereldoverschrijdingsdag schuift ieder jaar een stukje op.

De lijst is niet onomstreden. Het Britse Wetenschappelijk tijdschrift *New Scientist* haalde in 2013 in een commentaar hard uit naar de opstellers. Echt goede cijfers over de mate waarin landen het ecosysteem vervuilen, zouden er niet zijn. Ook zou de nadruk te zwaar op de hoeveelheid land liggen die nodig is om de CO₂-uitstoot te compenseren.

Daardoor komen piepkleine eilandengroepen als de Cook Islands, Micronesië en Kiribati (niet opgenomen in de illustratie hiernaast) op bijna dezelfde overschrijdingsdag uit als Nederland. Voor dat laatste land is dat wrang: Kiribati is waarschijnlijk het eerste land dat als gevolg van de opwarming van de aarde volledig onder water zal verdwijnen.

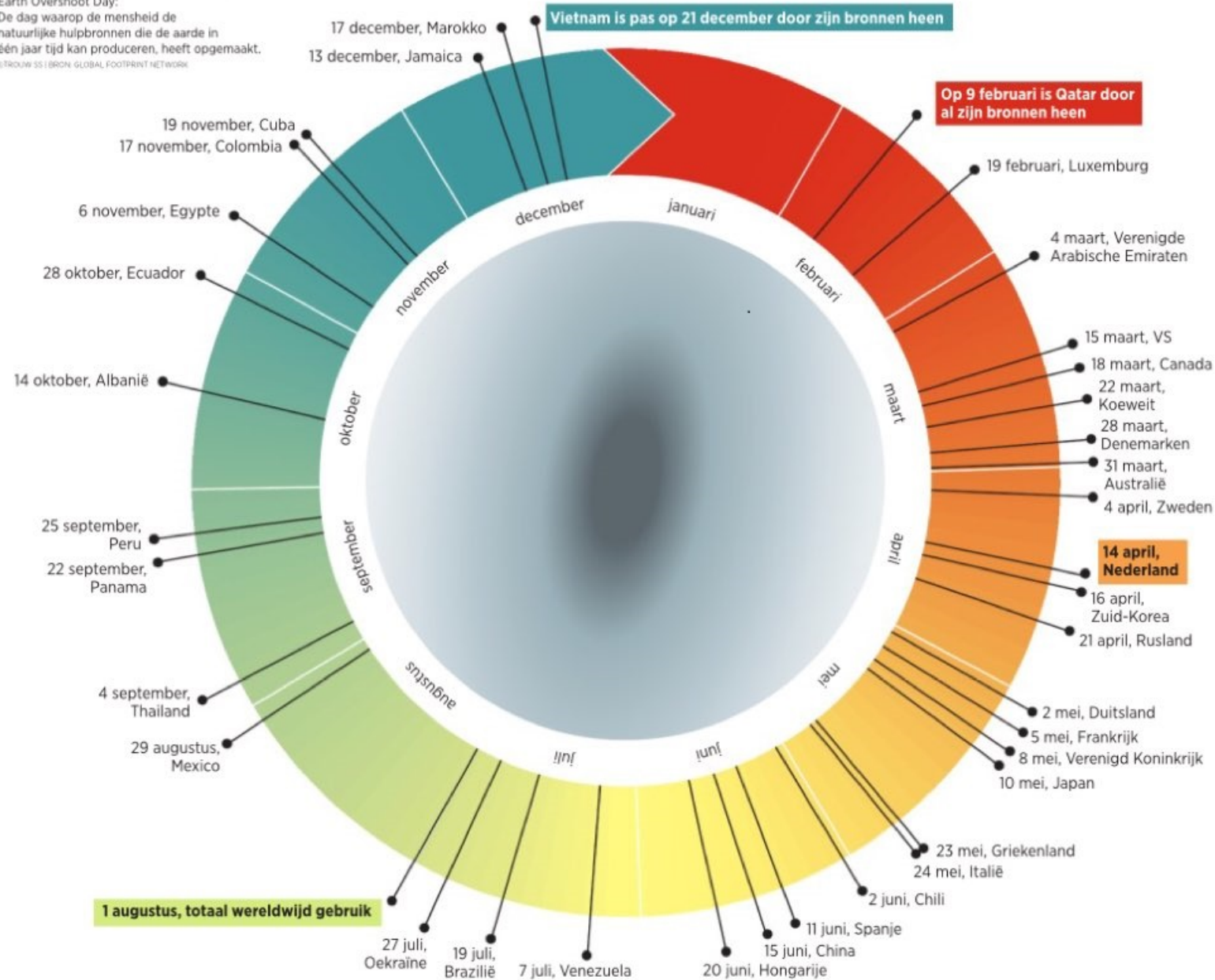
De meeste Europese landen zijn in het vroege voorjaar al ruim over de grens heen die de aarde aankan. Uitschieter op het continent is Luxemburg, dat op 19 februari door zijn voorraden heen is. Het 'beste jongetje' van de Europese klas is Albanië. Op 14 oktober raakt Tirana pas de ondergrens.

In de Verenigde Staten viel wereldoverschrijdingsdag dit jaar op 15 maart. De Amerikanen hebben maar liefst vijf planeten nodig om met de aarde quitte te spelen. Maar het kan erger. In Qatar valt de dag op 9 februari. De Qatarzen hebben dus ruim negen planeten als de aarde nodig om zo voort te kunnen.

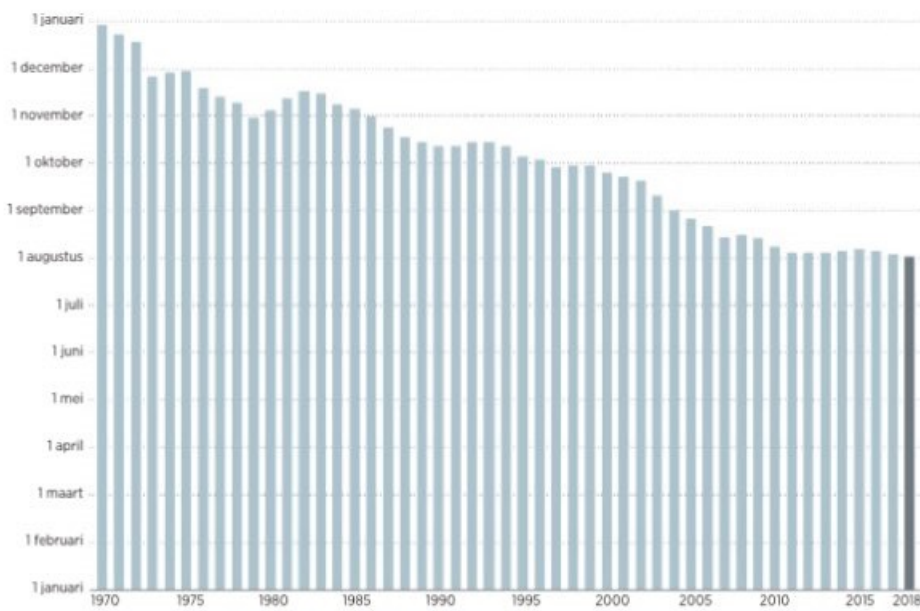
Aan de andere kant van het spectrum zitten landen als Vietnam en Marokko, die hun overschrijdingsdag 'vieren' op 21 en 17 december. Onder het credo #MoveTheDate roept Global Footprint Network op tot een ommekeer in de consumptie van natuurlijke hulpbronnen.

Nederland is niet zuinig op zijn natuurlijke hulpbronnen

Earth Overshoot Day:
De dag waarop de mensheid de natuurlijke hulpbronnen die de aarde in één jaar tijd kan produceren, heeft opgemaakt.
©TROUGH SUSTAINABLE GLOBAL FOOTPRINT NETWORK

Bijna vijftig jaar geleden duurde het een jaar om alle natuurlijke hulpbronnen op te maken, nu zeven maanden. Totaal wereldwijd gebruik

NATIONALE ECOLOGISCHE VOETAFDruk

Het berekenen van de datum waarop de overschrijdingsdag van een land valt, hangt nauw samen met de nationale ecologische voetafdruk. Eenvoudig gezegd: hoe meer groen in een land en hoe minder consumptie onder de bevolking, des te positiever de nationale ecologische voetafdruk. Daarom heeft een land als Brazilië een ecologisch overschot. Een groot gedeelte is bedekt met regenwoud. Voor elke Braziliaan was er in 2014 8,9 hectare biologisch productieve ruimte. Tegelijkertijd gebruikt de gemiddelde Braziliaan 3,1 hectare om in alles te voorzien wat hij of zij consumeert. Van voedsel tot transport en van gebruiksvoorwerpen tot huisvesting. Doordat de consumptie in Brazilië boven het mondiale gemiddelde ligt en omdat naar het wereldwijd beschikbare groen wordt gekeken, blijft de overschrijdingsdatum van land steken op 19 juli.

In Nederland is het precies andersom. In Nederland is er 0,9 hectare biologisch productieve ruimte beschikbaar per inwoner. We hebben daarentegen 5,9 hectare van die ruimte nodig om te voorzien in onze consumptiebehoeften. Voor elke Nederlander is er dus een tekort van 5 hectare aan biologisch productieve ruimte, waardoor er een ecologisch tekort ontstaat. Kortom, te weinig groen en te veel consumptie. Luxemburg vertoont eenzelfde soort patroon. De bevolking daar heeft 12,3 hectare nodig gezien de levensstandaard van de Luxemburgers, maar in werkelijkheid beschikt het land over niet meer dan 1,4 hectare per inwoner. Dat Qatar de lijst aanvoert, is dan ook geen verrassing. De Qatarzen hebben 1,2 hectare productieve ruimte per persoon tot hun beschikking. Maar door de oliezuucht van de golfstaat heeft de gemiddelde inwoner van het land 15,5 hectare grond nodig om in zijn consumptiedrang te voorzien.

ADVERTENTIE

WE'VE GOT THE POWER

Love is great, don't be afraid. Be yourself, don't hesitate!

4 augustus 2018 • Amsterdam Canal Parade • Dolly Bellefleur & Friends • boot 24 • kijk op www.dollybellefleur.nl